

De gemeenteraad en de Omgevingswet

Gemeenten Best en Veldhoven
d.d. 21 maart 2017

Mevr. Mr. T. van der Schoot

Even voorstellen....

- Adviseren, coachen en opleiden
- Auteur:
 - Handboek RO en Bouw
 - RO voor raadsleden en bestuurders
 - Trends en Tips 2013-2016
 - Voorjaar: Hellup de Omgevingswet komt eraan!
- Blog: Rovoordegemeente.nl
- Zie www.vanderschootadvies
- info@vanderschootadvies.nl

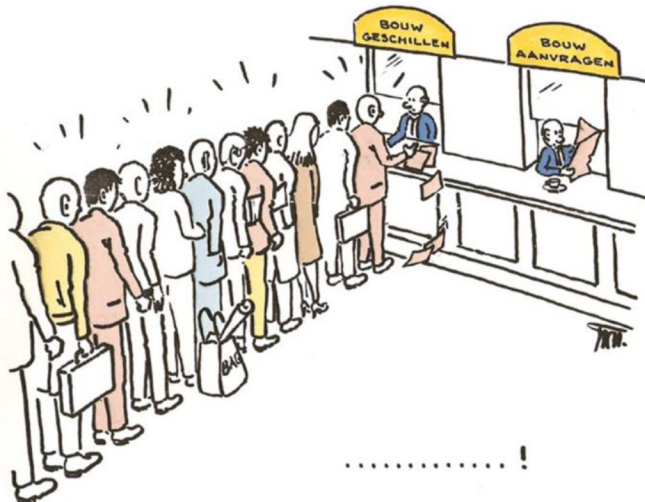
Ontwikkelingen huidig recht

- Rol provincie/regionale afstemming
- **Structuurvisie** steeds belangrijker
- **Bestemmingsplan** niet sturend, maar volgend
- Veel afwijkingsbesluiten (raad of B&W)
 - **Verklaring van geen bedenkingen**: rommeltje
 - Kruimelgevallenregeling is brokkenregeling: planologie
- Focus op bestaand stedelijk gebied door ladder van de duurzame verstedelijking

Gevolg

- Sectoraal, niet op elkaar afgestemd...
- Vaak top down door gemeente of ontwikkelaar
- Waar blijft de burger?

En daarom die Omgevingswet:

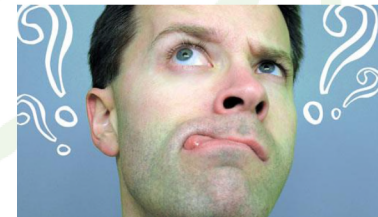

Eenvoudig Beter

... 1 wet? Nee, nieuw systeem.....

- Omgevingswet
 - 4 AMvB's
 - Ministeriële regeling
 - Invoeringswetgeving
 - Aanvullingswetten
-
- 3000 pagina's toelichting....
 - Na 2019: 'rechtersrecht'

OW = tijdgeest

HALLO

**DE TIJDSGEEST
IS VERANDERD**

**WE DOEN
HET NU WEER
SAMEN**

Loesje

POSTBUS 1045 6801 BA ARNHEM

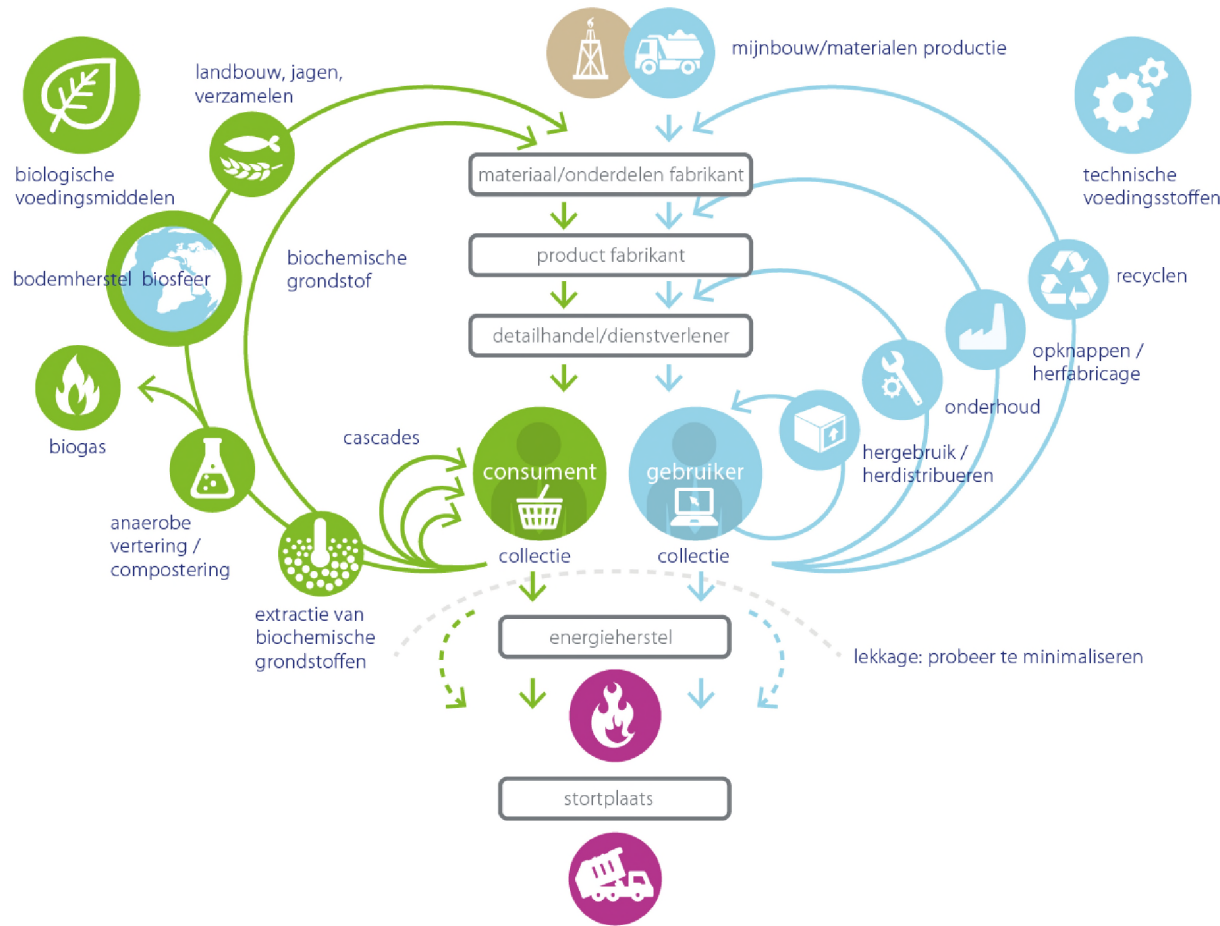

Van der Schoot Advies

Economie

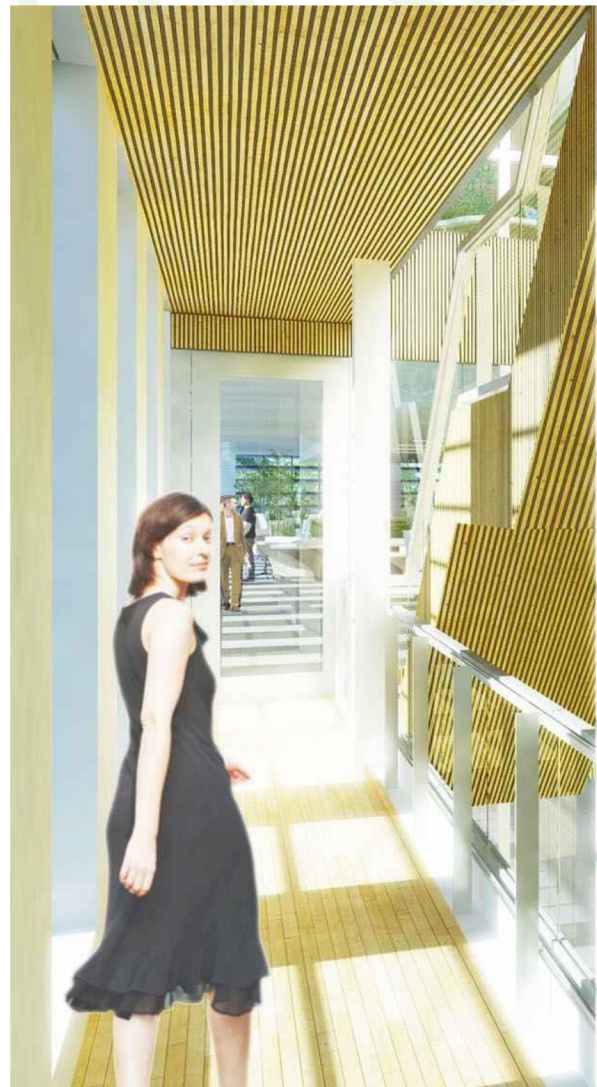

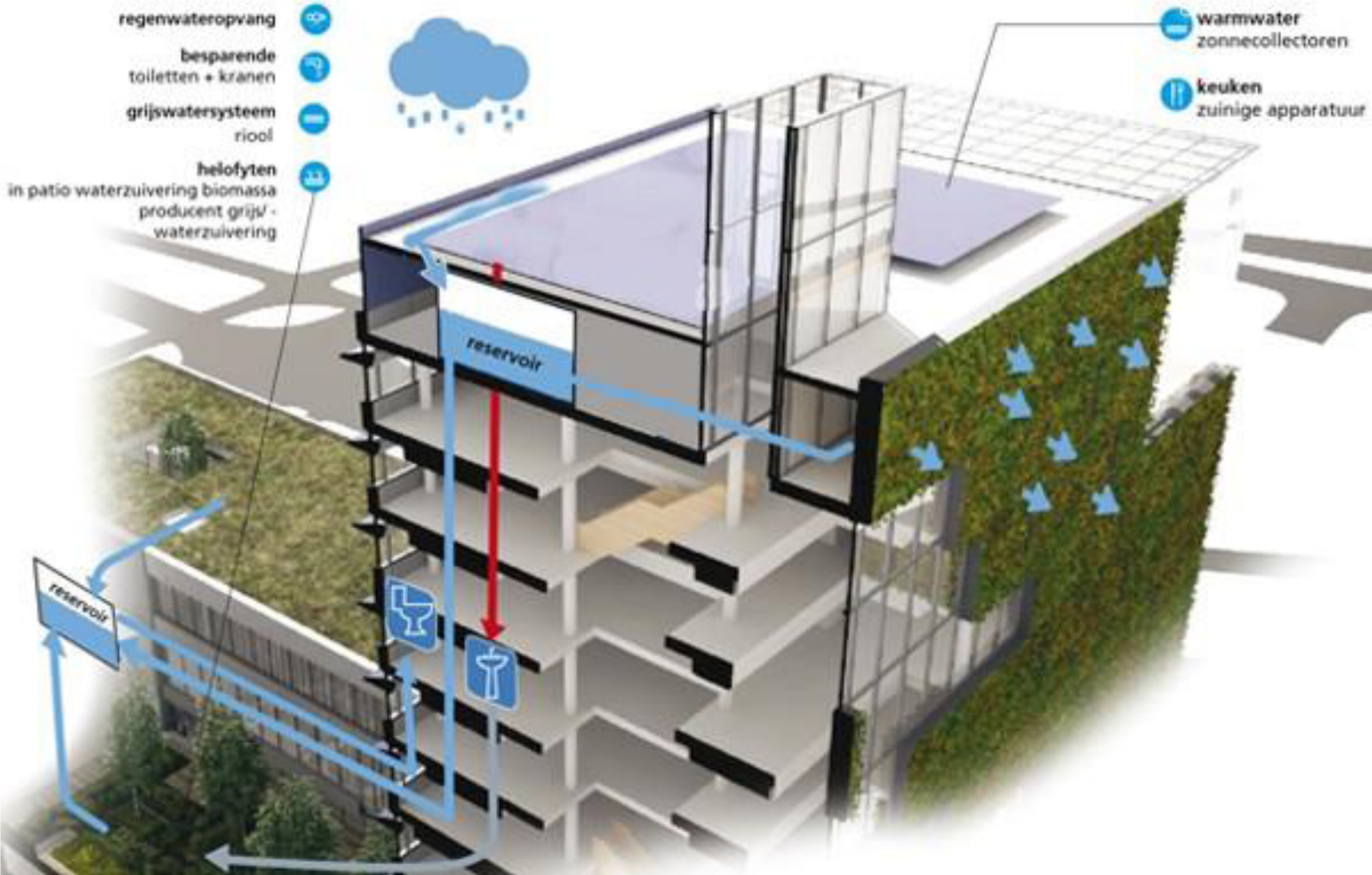
2050: circulaire (W)economie

...verandering naar duurzaamheid

...bezinning op democratie..

= ook.....

- Regionaal: verschillen, problemen en oplossingen
- Behoeftte aan ruimte voor initiatieven met:
 - burgerparticipatie en
 - behoud van kwaliteiten/waarden
 - behoud van rechtsbescherming.
- Digitaal systeem omgevingsrecht (DGO)

....voelt als.....

OW = 80% geest van de wet

Verbeterdoelen

Maatschappelijke doelen

Nodig paradigmawisseling

Cultuurverandering nodig

- Samenhang: integraal
- Duurzaam, gezondheid (en klimaat)
- Flexibiliteit: 'mengpaneel'
- Sturen vanuit beleid, kwaliteit en doelen in plaats van juridisch 'afvinken'
- Resultaat via controle op uitvoering
- Burgerparticipatie + denken vanuit initiatiefnemers

Maatschappelijke doelen (art. 1.3)

- ‘Deze wet is met het oog op
 - duurzame ontwikkeling,
 - de bewoonbaarheid van het land en
 - de bescherming en verbetering van het leefmilieu
- gericht op het in onderlinge **samenhang**
- (a) **bereiken en in stand houden** van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit
- (b) doelmatig **beheren, gebruiken en ontwikkelen** van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften. ‘

Werking artikel 1.3 Ow

- **Zorgplicht voor bestuur, bedrijven en burgers!!**
- **Kader** voor bestuur: bij **alle besluiten**
 - = Balans bij oplossingen en belangenafweging
 - = Lokaal maatwerk
 - = Maatwerk per geval,
- **Vraagt om: actief** gericht zijn op.

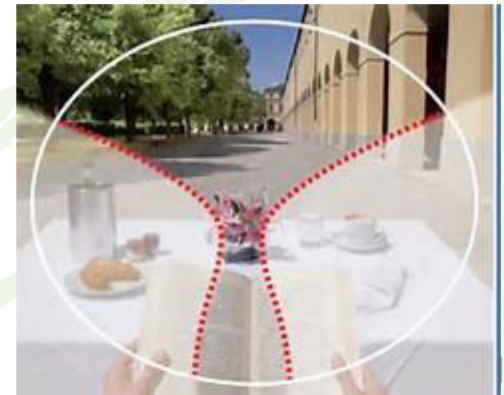
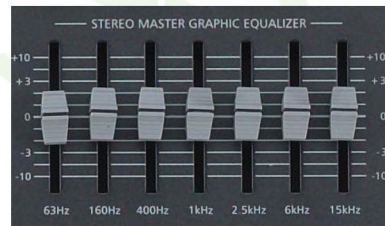
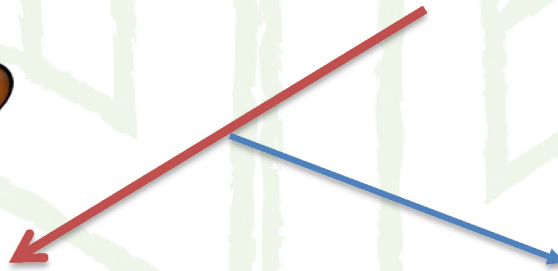

Uitgangspunten*

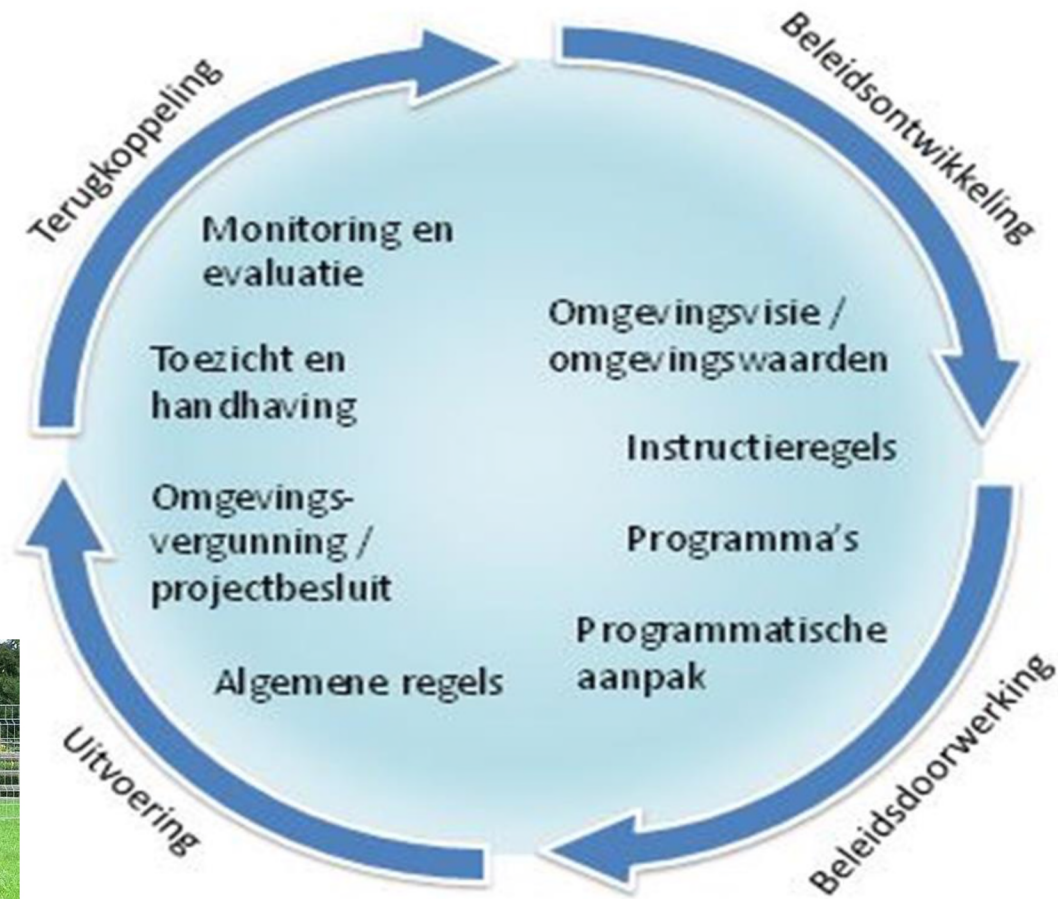
- Verbrede reikwijdte: **integraal**
- **Vertrouwen** i.p.v. regels
- **Handhaving** als keerzijde van vertrouwen
- Overheid: krachtig waar nodig, op afstand waar mogelijk
- **Flexibiliteit** voor ingewikkeldheid en duurzaamheid.
- **Decentraal tenzij**.....

Kan niet zonder integrale visie...

..visie kan niet zonder beleidscyclus!

OW = nieuwe instrumenten

- Omgevingsvisie
- Programma

- Omgevingsplan

- Maatwerkvoorschriften
- Gelijkwaardigheidsmaatregel
- Omgevingsvergunning
- **Wijziging omgevingsplan**
- Experimenten (art. 23.3 Ow)

- NB past in omgevingsverordening, AMvB's

Omgevingswaarden*

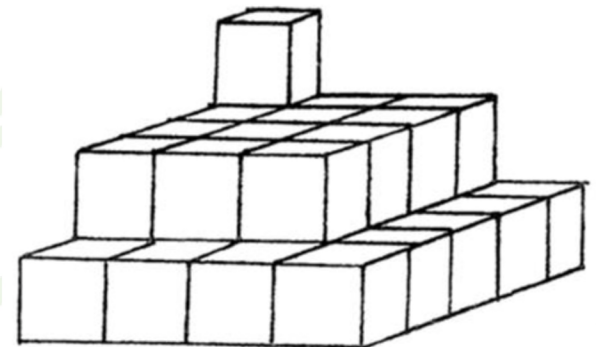
Sturen op
kwaliteiten!!

Eén verplichte omgevingsvisie

Raad
Lange termijn
Kwaliteiten
Doelen

Programma's *

- **Uitwerking omgevingsvisie**
 - voor deelgebieden of thema's
 - integraal, sectoraal, multisectoraal
 - Eventueel: termijn
- **Verplicht** bij omgevingswaarden en andere doelen
- Gewenst bij ambities
- Eventueel: **programmatische aanpak: eventueel Raad bevoegd**
- Gewoon programma: B&W (binden alleen zichzelf!!!!) **Raad moet politiek bijsturen.**
- Geen beroep, wel inspraak/afd. 3.4 Awb

Verskil met nu

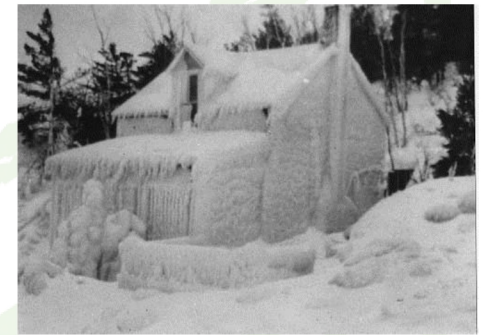
- 1 visie
- **Verbrede reikwijdte**
 - Visie op gebruik en beheer
 - Milieu, duurzaamheid, gezondheid, klimaat
- Omgevingswaarden (kwaliteiten)
- Programma's ipv masterplannen, stedenbouwkundige plannen, uitvoeringsparagraaf = keuze wie, wat, hoe en wanneer.

-
- Keuze A
 - Keuze B
 - Keuze Stress

Vorbereidingsbesluit

- Gemeenteraad of **na delegatie B&W**
- 1,5 jaar of eerder o.g.v. omgevingsplan.
- Doel: voorkomen locatie minder geschikt voor verwezenlijking doel regels
- **Wijzigt het omgevingsplan met voorbereidingsregels**

Eén verplicht Omgevingsplan

- Verbrede reikwijdte, met het oog op **duurzaamheid**.
- Globaal, gedetailleerd??
- Inhoud
 - Regels voor **activiteiten met gevolgen fysieke leefomgeving**
 - Wat mag er onder welke voorwaarden? (*beoordelingsregels*)
 - *Evenwichtige toedeling van functies aan locaties*
 - Eventueel t.b.v. **kwaliteit fysieke leefomgeving**:
omgevingswaarden en andere doelen →
 - Inclusief: bijbehorende *maatregelen* en het *beheer*
- Let op! instructieregels verordening/instructies GS/waterschap

Programma
monitorings
plicht

- Vervolg -

Flexibiliteit voor 'omgevingsplanactiviteit' = nader besluit B&W:

- Binnenplanse OV
- Buitenplanse OV
- Reactie op melding
- Maatwerkregels
- Gelijkwaardigheidsbepaling

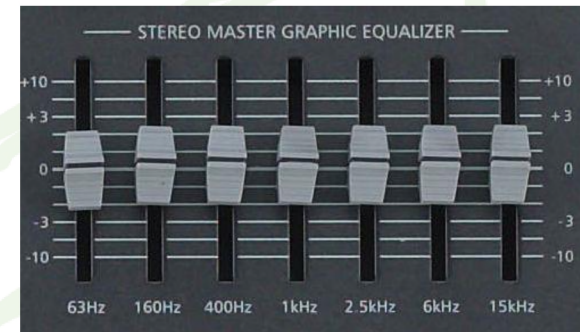
Onvoorspelbaar,
maar rechtsbescherming

- Doorschuiven naar beleidsregels mag (bijv. art. 4.19 Ow voor bouwwerken)
- Doorschuiven onderzoekslast/kostenverhaal naar concrete besluit mag!
- **Delegatie van wijzigingen aan B&W mogelijk** (bijv. inpassen omgevingsvergunningen na 5 jaar)
- Vroegtijdige burgerparticipatie: motiveren bij vaststelling.

Dus =

- Bundeling van bestemmingsplannen, verordeningen en beheerplannen
- Integrale afweging
- Beleidscyclus: vertaling van ambities in bindende regels.

Nog meer (juridische) ambities...

- Uitnodigingsplanologie?
- Globaal of rechtszekerheid?
- Wanneer onderzoeken: bij plan of bij concreet besluit?
- Vergunningvrij of toch niet? Meldingen? Maatwerkregels en –voorschriften?
- Welke verordeningen bundelen?
- Gebiedsgericht, themagericht?
- Wat wel en niet delegeren of aan B&W overlaten?

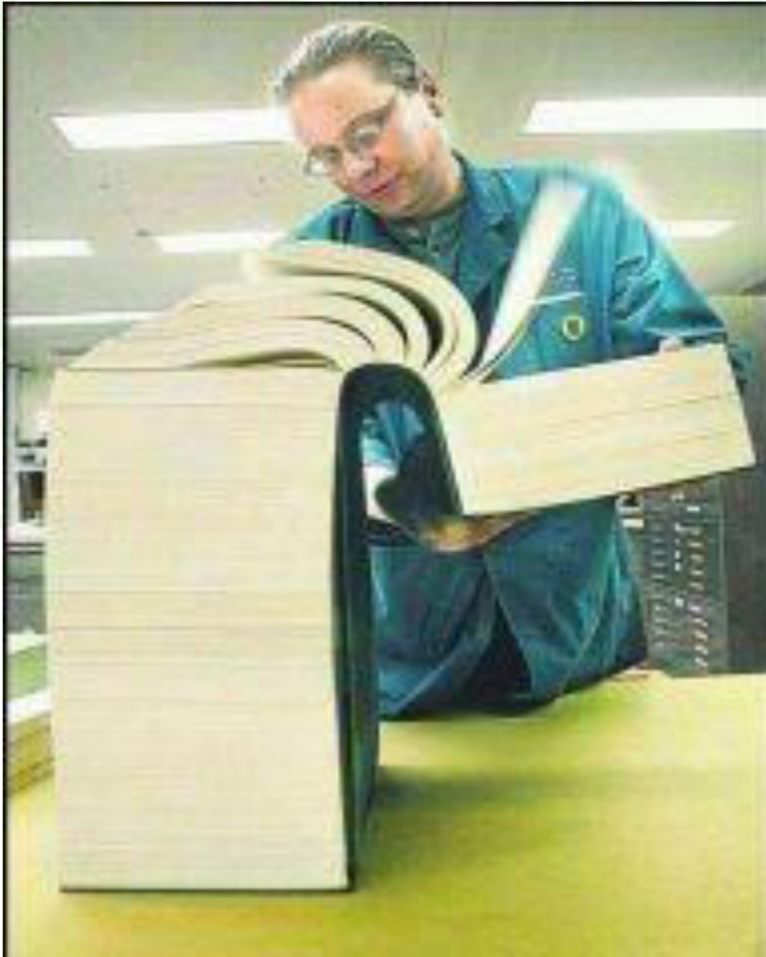
Verschil met nu

- Deel beleidscyclus
- 1 omgevingsplan voor alles
- ipv conserveren functies: sturen op kwaliteiten en doelen
- Bakent positie B&W af.
- Ruimte voor burgers of niet
- Geen planperiode 10 jaar:
 - omgevingsvergunningen na 5 jaar inpassen = actualiteit permanent
 - Uitvoerbaarheid/onderzoek doorgeschoven naar concrete besluit
 - Planschade pas vanaf concreet besluit
- Focus op bestaand gebied/bestaande gebouwen

- Keuze A
- Keuze B
- Keuze Stress

Niet de bedoeling....

NB:

B&W kunnen
heel sterk
worden!

Of niet...

Gebiedsontwikkelingen? MvT

pag.274

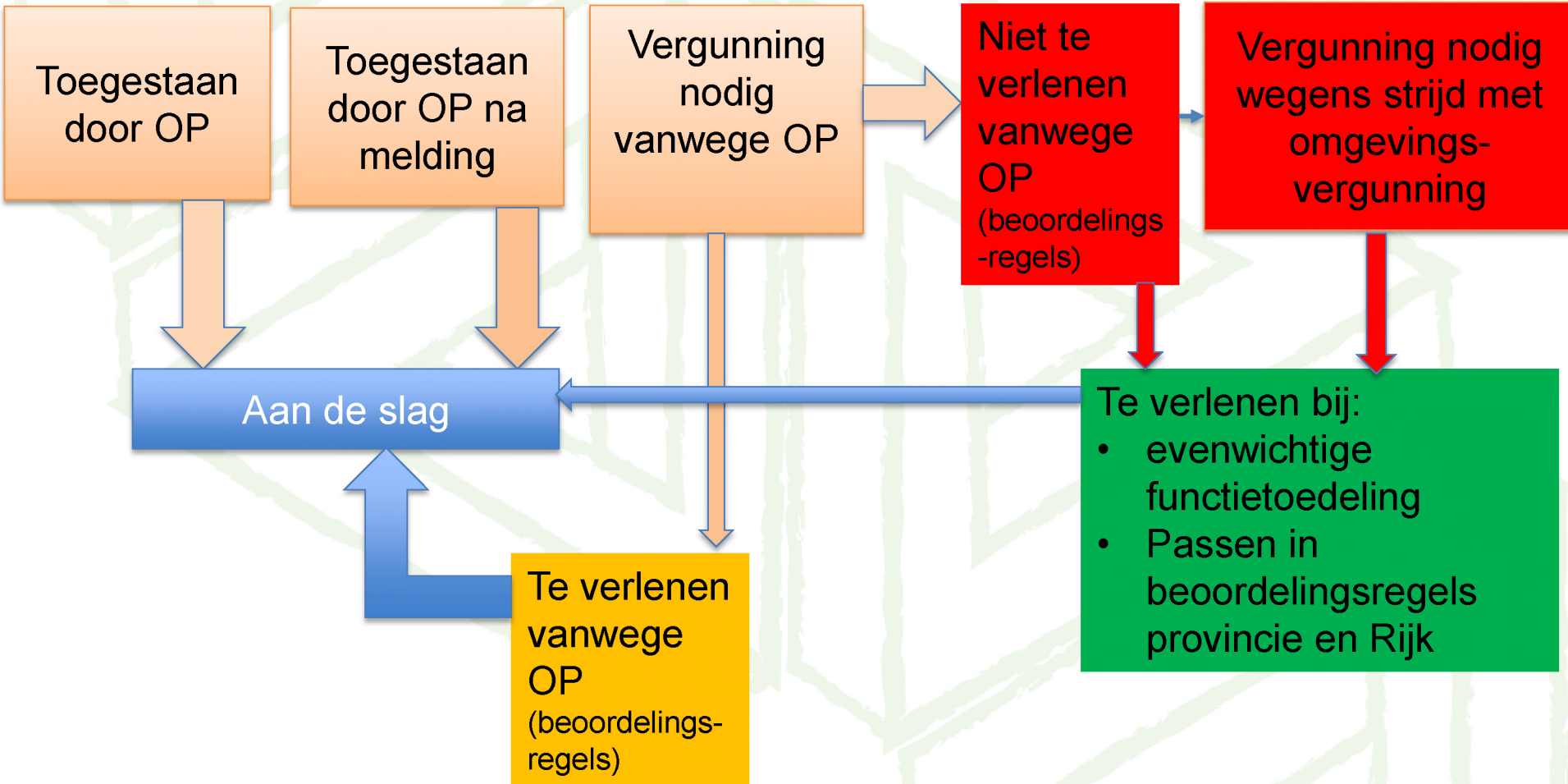
- Concrete besluitvorming:

- Omgevingsvergunning voor omgevingsplanactiviteit (eenvoudig lokaal project, privaat initiatief)
- Wijziging omgevingsplan (complex lokaal project)
- (projectbesluit)

...vanuit initiatiefnemer.

Dus: als alles kan.....

- Beleid nodig
- Consequent vasthouden aan beleid nodig
- Regelmatig omgevingsplan actualiseren
- Anders: willekeur en rechtsonzekerheid!!!.
- = duidelijke afspraken/processen Raad & B&W.

Verskil met nu

- Meer soorten concrete besluiten
- Gemeenteraad geen juridische invloed!!
- Afspraken maken met B&W
- Sluit aan bij huidige werkwijze Best en Veldhoven vvgb:
 - bevat ook koppeling naar beleid
 - Initiatiefnemer bepaalt procedure (i.o.m. gemeente)
- Coördinatieprocedure aan te bevelen om te oefenen.

Nieuw: onafhankelijke commissie

- Gemeenteraad kan instellen
- Voor **verplicht advies aan B&W over:**
 - rijksmonumenten (niet archeologisch monument)
 - door gemeenteraad aangewezen gevallen!!!!
- **B&W kunnen advies vragen over:**
 - andere aanvragen omgevingsvergunningen
 - beleidsontwikkeling
- Advies op basis van Omgevingsvisie, Omgevingsplan, beleidsregels
- Openbare vergaderingen
- **Raad bepaalt aantal leden, benoemingstermijn, benoeming en ontslag (leden gemeentebestuur geen lid!!)**
- **Jaarlijkse verslaglegging aan de gemeenteraad**

Nog meer voorbeelden van (uitvoerings)ambities....

- Initiatiefnemers/burgers aanspreken op hun zorgplicht?
- Kader voor initiatiefnemers?
- Rug recht houden?
- Rol raad bij concrete besluiten? = politiek en beleidscyclus
- Burgerparticipatie: hoe dan? Raad?
- Commissie?

OW = nieuwe emoties

Gevoel bij de ambtenaar en bestuurder

- Keuze A
- Keuze B
- Keuze Stress

Keuzestress...

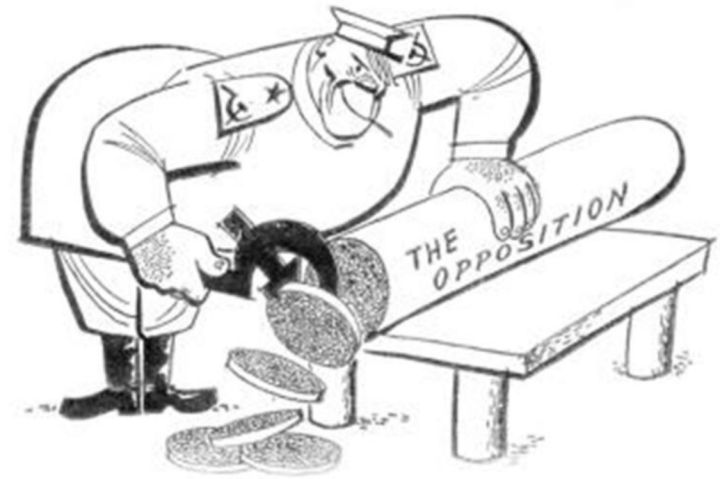
Kiespijn!.

Onder druk staan

Kennis en
ervaring?

Gevoel bij de burger....

*clientélisme - les AZA
pour Tarrius*

...ambities??..

- Kan iedereen dat wel? Wie dan? Hoe dan?
- Wie begeleidt dat: gemeente, initiatiefnemer, derde?
- Gaat dat wel goed als de initiatiefnemer het doet?
- Gemeenteraad: algemeen belang!!! Pas op voor: cliëntelisme....

Dus: raad

- **Sturen op hoofdlijnen:**
 - Kaders
 - Regels
- **Bewaken burgerparticipatie/positie burger(s)**
- **Bijsturen van B&W door controle of beleidsdoelen worden gehaald via:**
 - Evaluatie/monitoringsresultaten
 - Verslaglegging
 - Beleidscyclus (bijstellingen)
 - Omgevingsplan
 - Beoordelingsregels buitenplanse omgevingsvergunningen
 - Advies buitenplanse omgevingsvergunning
 - Commissie flo, rekenkamer, politiek
- **Hoeder algemeen belang = niet individuele belangenbehartiger.**

Conclusie

- Veel wordt nieuw!!
- Veel te kiezen
- Beter? Hangt van praktijk en spelers af
- Eenvoudig? Voorlopig nog even niet.
- Klaar in 2019: nog lang niet....
- Goed voor de democratie??
- Goed voor de raad??

Conclusie....

**simple is
beautiful.**

Kernboodschap*

Juridisch-technisch!

Cultuurverandering!

Ambities!

Aan de slag ermee!
Benut kansen!
Let op de bedoeling!
Kies uw positie!
Heb begrip voor uw
organisatie

Vragen?

Blogs

RO voor
raadsleden
en
bestuurders

Trends en Tips
2013-2016 vanaf
November
verkrijgbaar

Slot

Rest mij..

... u allen een goede
paradigmawisseling toe te wensen!

info@vanderschootadvies.nl

